

Хроніка

Марія Володимирівна Щербина (до 60-річчя від дня народження)

11 грудня 2018 року виповнилося 60 років видатному математику, доктору фізико-математичних наук, лауреату премії НАН України ім. М.В. Остроградського, члену-кореспонденту НАН України Марії Володимирівні Щербині. Після закінчення механіко-математичного факультету Харківського державного університету в 1981 році вона працює у Фізико-технічному інституті низьких температур ім. Б.І. Веркіна, де пройшла шлях від аспіранта до завідувача відділу математичної фізики. Наукові інтереси М.В. Щербини пов'язані із застосуванням теорії ймовірностей в різноманітних розділах математичної фізики, зокрема в статистичній механіці неупорядкованих систем та в спектральній теорії випадкових матриць великого порядку. Широко відомі праці М.В. Щербини, присвячені аналізу моделей спінового скла та нейронних мереж. Ці праці стали першими математичними дослідженнями в теорії середнього поля для спінового скла та відкрили новий напрямок в застосуванні теорії ймовірностей у математичній статистичній механіці. Відповідні результати М.В. Щербини стали класичними в цій області, а методи, що були запропоновані в її роботах, широко використовуються і цитуються. Особливо треба відзначити роботи М.В. Щербини з асимптотичного аналізу розподілу власних значень ермітових випадкових матриць великого порядку. Ці роботи, багато з яких є піонерськими, в значній мірі ініціювали бурхливий розвиток теорії випадкових матриць впродовж останніх 25 років і визначили сучасний стан цього важливого розділу сучасної математичної фізики. Яскравими прикладами таких робіт є ті, в яких доведена гіпотеза універсальності локального режиму низки інваріантних ансамблів, що була сформульована Ф. Дайсоном в 60-х роках минулого сторіччя, та новий ефективний метод доведення центральних граничних теорем для лінійних статистик власних значень різноманітних випадкових матриць та випадкових графів.

М.В. Щербина багато уваги приділяє вихованню наукової зміни. Багато років вона активно співпрацює з Харківським національним університетом ім. В.Н. Каразіна, де читає лекції та веде спеціальні курси. Нею підготовлено 2 кандидати наук. 2009 року М.В. Щербині сумісно з Л.А. Пастуром та Г.М. Фельдманом було присуджено премію імені М.В. Остроградського НАН України за серію робіт “Ймовірнісні задачі на групах та в спектральній теорії”. М.В. Щербина є автором більш ніж 60 наукових статей, а також монографії, що вийшла у видавництві Американського математичного товариства. Результати М.В. Щербини привертають великий інтерес міжнародної математичної спільноти, тому тільки за останні 10 років вона була запрошеним доповідачем на більш ніж 20 престижних міжнародних конференціях в таких країнах, як Франція, Італія, Німеччина, Австрія, Канада, Швеція, США та ін. У 2004 році М.В. Щербина була єдиним від України запрошеним сесійним доповідачем на 4-му Європейському математичному конгресі у Стокгольмі, а в 2018 році була запрошена єдиним від України сесійним доповідачем на Міжнародному математичному конгресі у Ріо де Жанейро.

М.В. Щербина внесла вагомий особистий внесок у розвиток фундаментальних наукових досліджень в галузі математики і математичної фізики. Її діяльність, безумовно, сприяє підвищенню авторитету української науки та стимулює подальший розвиток математичної науки в Україні. Ми щиро вітаємо Марію Володимирівну з ювілеєм, бажаємо міцного здоров'я та нових наукових успіхів.

Редколегія